

4 pCt. Jeg kan derfor paa ingen Maade stemme for dette Lovforslag, men maa fraraade Thinget at gaae ind derpaa.

Schytte: Jeg maa aldeles billige, at der, naar denne Sag omtales i sin Almindelighed, kan gjøres mange Indvendinger mod Forslagets Realisation, men jeg troer dog, at naar man nøiere betragter Forholdene, saaledes som de foreligge, holder ikke Alt, hvad de to sidste ærede Taler yttrede, aldeles Stik. Jeg troer saaledes ikke, at den ærede sidste Taler havde Ret, naar han ansøgte som et Beviis paa Forslagets Uigjennemsørlighed de betydelige Laan, der ere gjorte af Creditsforeningerne af c. 9 á 12 Millioner. Han ansøgte, at Creditsforenings-Obligationerne i Reglen have staaet 10 pCt. under pari, saaledes staae de visnok idag, men de have ogsaa en Tid kun været 2 pCt. under pari. De Fordele, som en Laantager har ved at erholde Laan af Creditsforeningen, ere ikke ubetydelige, han siktrer sig nemlig for Tab ved Opstigelse og de Udgifter, som ere forbundne med betydelige Omfætninger, han siktrer sig fremdeles et Afdrag i den høiere Rente, han betaler, idet han efter et vist Aarsmaal, om jeg mindes ret nogle og 50 Aar, paa den Maade har afbetalt Capitalen (C. Larsen: Ikke den ene Fjerdedeel); ja, det er dog den større Dvotadeel af Capitalen, han erholder afbetalt, hvad der for ham ofte med Hensyn til hans Fremtid kan være af stor Indflydelse og Vigtighed. Dette er meget vigtigt Hensyn, som kunne bevæge en Debitor til at tye ind under Creditsforeningerne, og det vil sees af en Beretning, som kan læses i Bladene, at Creditsforeningens Rente for Debitor, fraregnet alle Omkostninger, kun har været $4\frac{1}{6}$ pCt. aarlig, efter Fradrag af det Afdrag paa Gjælden, han aarlig betaler i Form af Rente. Den ærede sidste Taler udhævede endelig Vanfærligheden med Hensyn til Maaden, hvorpaa Sagen skulde realiseres, idet der skulde være Taxationer o. s. v., og flere andre fornødne Beviser skulde forelægges Ministeriet. Ja, det er ganske vist, men det er ikke videre, end der skeer nu den Dag idag ved ethvert Laan; enhver Autoritet, der har med

saadanne Sager at gjøre, skal jo gjøre sig bekendt med vedkommende Papirer, og det er slet ikke besværligt; der skeer jo ikke andet her, end hvad der i Almindelighed skeer, naar en Bestyrer af Umyndiges eller offentlige Midler udlæner Penge, thi denne har da ogsaa at erhverve de Oplysninger, som vedkommende Autoriteter maatte finde fornødne. Jeg troer forøvrigt, at Grunden til, at Tidsforholdene ere vanfærlige for Laantagere, ikke ligger saameget i virkelig Pengetrang — thi jeg troer, og det kan paavises, at mange Omstændigheder tyde paa, at der er Penge forhaanden — som fornemmelig i den momentane Mistillid, der for Tiden har bemægtiget sig Alle, og i den sidste Tid ogsaa i den Lethed, hvormed Bevillinger kunne erholdes. Jeg troer med Sandhed at kunne udtale, at netop den Omstændighed, at Bevillinger vare saa lette at erholde, have virket meget uheldigt for Laantagere, idet nemlig naar f. Ex. A. erholdt en høiere Rente, saa vilde B. ogsaa have en saadan; dette har influeret meget paa, at Bevillinger i den sidste Tid ere blevne ansøgte og givne i en saa betydelig Udstrækning. Det er just ikke de Laan, der for Diebliffet contraheres mellem vedkommende Laantager og Laangiver, hvorpaa man i Almindelighed har Tanken henvendt, men det er meget mere Tanken om, at den Opfordring for vedkommende Laantager til at erhverve en høiere Rente, der synes at ligge i, at Regjeringen ved Bevillingerne ligesom har stemplet det som retfærdigt og billigt at give en Rente af 5 á 6 pCt., der har fremkaldt den Skræk og Frygt over hele Landet, for at alle Laangivere for ældre Udlaan vilde finde sig besværede til netop paa Grund heraf at stille Opstigelse af deres Capitaler i Udsigt, for derved at formaae Debitorerne til at søge Bevilling til at give høiere Rente.

Jeg skal gjerne indrømme, at det kunde være gavnligt, at Lovforslaget modtager en eller anden Ændring, men Grundtanken deri troer jeg maa fastholdes, og naar Bevillingsmyndigheden bestændses, saa at vi kunde komme noget bedre ind paa Lovens Grund, som er det, hvorpaa Forslaget væsentlig gaaer ud, da vilde der komme betydelig Ro i Blodet hos alle Ved-